

129 -102 ศิลปะและสังคายนิยม

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป >> <http://elearning.siam.edu>

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป >> <http://elearning.siam.edu>

ประเภทวงดนตรี

- วงชิมไฟนีออร์เคสตรา
- แตรวง
- วงโยธวาทิต
- วงแชมเบอร์มิวสิก

วงซิมโฟนีออร์เคสตรา

- ออร์เคสตรา เป็นภาษาเยอรมัน หมายถึง ส่วนหน้าของโรงละครสมัยกรีกโบราณ ที่ใช้เป็นที่เต้นรำและร้องเพลง ของพวกนักร้องประสานเสียง
- สำหรับดนตรีตะวันตก ออร์เคสตรา มีความหมายถึง วงซิมโฟนี ออร์เคสตรา ได้แก่ วงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย รวมกับเครื่องเป่าลมไม้ เครื่องเป่าทองเหลือง และเครื่องกระทบ
- กลางศตวรรษที่ 18 คำว่า ออร์เคสตรา หมายถึง การแสดงของวงดนตรี ซึ่งเป็นความหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

- กลางคริสต์ศตวรรษที่ 16 เมื่อเริ่มกำหนดจำนวนเครื่องดนตรีลงในบทเพลง ในระยะแรกเป็นลักษณะของวงเครื่องสาย มีจำนวนผู้เล่นประมาณ 10-25 คน
- คริสต์ศตวรรษที่ 17 วงออร์เคสตรามีการเพิ่มเครื่องลมไม้
- ตอนปลายของยุคบาโรค (ประมาณ ค.ศ. 1750) ผู้ประพันธ์เพลงนิยมบอกจำนวนเครื่องดนตรีไว้ในบทเพลงโดยละเอียด นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มเครื่องเป่าทองเหลือง และเครื่องกระทบ
- กลางศตวรรษที่ 18 วงออร์เคสตราเป็นรูปแบบขึ้นมาจนได้มาตรฐานในยุคนี้ คือ ยุคคลาสสิก

- กลางศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นยุคโรแมนติก มีการเพิ่มจำนวนเครื่องดนตรีเข้าไปในวงออร์เคสตรา ทำให้ขนาดของวงมีขนาดใหญ่ขึ้น นิยมเล่นบทเพลงประเภทดนตรีบรรยายเรื่องราว รวมถึงเพลงโอเปรา บัลเลต์ และบทเพลงร้องประสานเสียง

แต้รวง

- ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการฝึกหัดทหารตามแบบยุโรป ซึ่งมีการใช้ดนตรีบรรเลงประกอบการฝึกทหาร โดยใช้ดนตรีประเภทแต้รวง
- ในรัชสมัยรัชกาลที่ 5 Jacob Feit ชาวอเมริกันเชื้อสายเยอรมัน เข้ามารับราชการเป็นครูแต้รวงในพระราชสำนักของกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ (วังหน้า) ปรับปรุงแต้รวงทหารในปี พ.ศ. 2420 วงแต้รวงทหารในเวลาต่อมาได้รับการเรียกชื่อใหม่ว่า “วงโยธวาทิต” (Military Band)

- แตรวง (Brass Band) มักเรียกเต็มๆว่าแตรวงชาวบ้าน คือวงดนตรีรวมเครื่องลมทองเหลืองและเครื่องตีไว้ด้วยกัน อันได้แก่ ทรัมเป็ต, ทรอมโบน, ยูโฟเนียม, แซกโซโฟน, กลองใหญ่และฉาบ บางครั้งอาจมีคลาริเน็ตด้วย

แตรวงได้มีการพัฒนาการเป็น 2 รูปแบบคือ

- แตรวงที่พัฒนาเป็นวงโยธาวิทที่ใช้ในกิจกรรมของกองทัพ และตามโรงเรียนมัธยม มีรูปแบบในการบรรเลง เช่น ใช้โน้ตเพลงที่แยกกันแต่ละชั้น มีการประสานเสียง
- แตรวงพื้นบ้านที่ใช้ในกิจกรรมชาวบ้าน ในการแห่ประกอบงานรื่นเริง งานบวช งานสมโภช งานบุญต่างๆ โดยบรรเลงแบบวงปี่พาทย์

- เครื่องดนตรีในตารางประกอบด้วยเครื่องดนตรีในกลุ่มใหญ่ 2 กลุ่มคือ
 - กลุ่มเครื่องเป่า
 - กลุ่มเครื่องตี

วงโยธวาทิต

- "วงโยธวาทิต" ในภาษาไทยนั้น เป็นศัพท์ที่บัญญัติขึ้นโดย นายมนตรี ตราโมท
- รากศัพท์ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Military Band หมายถึง กลุ่มผู้เล่นเครื่องดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องเป่าลมไม้ เครื่องเป่าทองเหลือง และเครื่องกระทบ
- กลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 ในยุโรปสมัยกลางฝ่ายทหารใช้ปี่ชอรัม (Shawms) และทรัมเป็ต ร่วมกับกลองในการเดินทัพออกสงคราม

- ในยุโรป (ค.ศ.1618-1648) เจ้านายเยอรมันแห่งแบรนเดนเบิร์กให้จัดตั้งวงโยธวาทิตทหารขึ้น มีปี่ชอรัม 3 คัน แตร ทรัมเป็ต แตรฝรั่งเศส และเครื่องกระทบ
- หลังศตวรรษที่ 18 มีเครื่องดนตรีเกิดใหม่ โดยเฉพาะเครื่องเป่า เช่น โอโบ คลาริเน็ต บาสซูน

วงโยธวาทิต แบ่งตามลักษณะการบรรเลง ได้ดังนี้

- วงมาร์ชชิงแบนด์ (Marching Band) เป็นวงโยธวาทิตที่มีลักษณะการเดินบรรเลง เป็นแถวตอกลึก อาจบรรเลงเฉพาะวงหรือนำหน้าขบวนต่างๆ ที่ต้องการรูปแบบที่เป็นระเบียบ เข้มแข็ง เร้าใจ ส่วนมากจะนิยมบรรเลงเพลงมาร์ช
- วงนั่งบรรเลง (Concert Band) หมายถึง การนำวงโยธวาทิตมานั่งบรรเลงเป็นลักษณะของคอนเสิร์ต โดยนำบทเพลงที่เรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงโยธวาทิตมาบรรเลง ลักษณะคล้ายวงออร์เคสตรา หรืออาจนำเอาบทเพลงบรรเลงของวงออร์เคสตรามาเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับวงโยธวาทิต จึงทำมีอีกชื่อเรียกว่า วงซิมโฟนิค แบนด์ (Symphonic Band)

- วงแปรชบวน (Display) หมายถึง การนำวงโยธวาทิตมาบรรเลงประกอบการแปรแถว โดยผู้บรรเลงต้องเดินแปรรูปชบวนเป็นรูปต่างๆ ซึ่งเพลงที่ใช้บรรเลงต้องเหมาะสมกับรูปแบบที่แปรชบวนด้วย วงแบบนี้อาจมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า โชว์แบนด์ (Show Band)

ประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้ในวงโยธวาทิต มี 3 ประเภท ดังนี้

- เครื่องเป่าลมไม้ (Woodwind Instruments) ได้แก่ ปิคโคโล, โอโบ, บาสซูน, คลาริเน็ต, เบสคลาริเน็ต, อัลโตแซกโซโฟน, เทเนอร์แซกโซโฟน, บาริโทนแซกโซโฟน, ฟลูต และอัลโตคลาริเน็ต
- เครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ได้แก่ ทรัมเป็ต, คอร์เน็ต, ทรอมโบน, เฟรนช์ฮอร์น, บาริโทน, ยูโฟเนียม, ทูบา, และชูซาโฟน
- เครื่องกระทบ (Percussion Instruments) ได้แก่ กลองเล็ก, กลองเทเนอร์, กลองใหญ่, ฉาบ, ซาโลโฟน, กลอกเค้นสปील, ทรัมโองเกิ้ล, กลองทอมบา, และ กลองทิมปานี

วงแชมเบอร์มิวสิก

- ต้นศตวรรษที่ 14 ได้มีการผสมวงโดยซึ่งพบในบทเพลงโมเต็ต (Motet) และแมดริกัล (Madrigal) ซึ่งเป็นบทเพลงขับร้อง นับตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 14 จนถึงต้นศตวรรษที่ 16 เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายและเครื่องลมได้เข้ามาบรรเลงร่วมกับการขับร้อง
- “แชมเบอร์มิวสิก” แปลเป็นภาษาไทยว่า “ดนตรีประเภทบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีที่เหมาะสมสำหรับแสดงภายในห้องโถงหรือสถานที่ที่ผู้ฟังได้เพียงจำนวนน้อย” หรือจะเรียกดนตรีประเภทนี้ว่า แชมเบอร์มิวสิกเป็นดนตรีของนักดนตรี

- เนื่องจากดนตรีประเภทนี้ใช้ผู้เล่นเพียงไม่กี่คน ลักษณะเด่นของวงดนตรีประเภทนี้ก็คือเสียงดนตรีที่แท้จริง ผู้เล่นต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ความถูกต้องความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของดนตรีประเภทนี้ สถานที่ที่เหมาะสมกับการบรรเลงและการฟังจึงควรเป็นห้องโถงตามบ้าน หรือห้องฟังดนตรีขนาดเล็ก

- ผู้บรรเลง 2 คน เรียก ดุโอ (Duo)
- ผู้บรรเลง 3 คน เรียก ทริโอ (Trio)
- ผู้บรรเลง 4 คน เรียก ควอเต็ต (Quartet)
- ผู้บรรเลง 5 คน เรียก ควินเต็ต (Quintet)
- ผู้บรรเลง 6 คน เรียก เซกซ์เต็ต (Sextet)
- ผู้บรรเลง 7 คน เรียก เซพเต็ต (Septet)
- ผู้บรรเลง 8 คน เรียก ออกเต็ต (Octet)
- ผู้บรรเลง 9 คน เรียก โนเน็ต (Nonet)

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป >> <http://elearning.siam.edu>

Q & A

แบบฝึกหัดบทที่ 15

1. วงออร์เคสตรา เกิดขึ้นค.ศ.ใด และมีเครื่องดนตรีหลักกี่ประเภท อะไรบ้าง
2. แตรวงเกิดขึ้นในรัชสมัยใด
3. Jacob Feit (ผู้เป็นบิดาของ พระเจนดุริยางค์) ชาวอเมริกันเชื้อสายเยอรมัน เข้ามารับราชการเป็นครูแตรวงในพระราชสำนักของกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ (วังหน้า) ปรับปรุงแตรวงทหารในปี พ.ศ. 2420 วงแตรวงทหารในเวลาต่อมาได้รับการเรียกชื่อใหม่ว่าอะไร
4. วงโยธวาทิตแต่เดิมนั้นตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ทางทหารที่เรียกว่าอะไร
5. วงแชมเบอร์มิวสิกจะมีชื่อเรียกต่างกันไปตามจำนวนของผู้บรรเลง ต้องมีนักดนตรีตั้งแต่กี่คน